

Bohdan Zelinka

Katastrofické vize o Matematické olympiádě

Učitel matematiky, Vol. (1992), No. 4, 26

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152136>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Katastrofické vize o Matematické olympiádě

(Bohdan Zelinka)

Víme, že JČSMF se podílela na pořádání Matematické olympiády. Nebyla však na tu práci sama, MO byla především záležitostí školství. O kategorie A, B a C se staraly především krajské pedagogické ústavy, které ovšem vzaly zasvé při zrušení krajského zřízení. Nyní veškerá starost o MO má padnout na bedra JČMF.

Že s tím bude mnoho práce, to je samozřejmě a nenazýval bych to katastrofickou vizí. Tu vidím v tom, že asi bude docházet k postupnému odcizování mezi MO a školou. Zatím je MO běžně chápána jako záležitost školy. To však může postupně upadat v zapomnění. Řediteli školy nedojde žádný ministerský ani inspektorský ferman o tom, že by měl uspořádat MO. Naopak bude muset přijít jeho podřízený s prosíkem, aby něco takového mohl se žáky dělat. Pro koho to chce pořádat? Aha, pro nějaký spolek matematiků - takže už kdejakí cvoci mají svůj spolek. A nemají snad děti soutěžních estrád dost v televizi? Má se něco takového tahat do školy a odvádět tím žáky od učení? A kolik ten divný spolek zaplatí nájemného? Žijeme přece v tržním hospodářství a zabírat čtyři hodiny nějakou místnost, to není maličkost. Zametání té místnosti pak bude muset uklízečka věnovat možná celou čtvrt hodinu z fondu své pracovní doby. Křída také něco stojí a asi bude stát ještě víc - vždyť je to dovozní zboží. Tabule se musí mazat, přičemž dochází ke spotřebě vody a k amortizaci hadru. A vůbec, není trochu drzé, když mladý učitel, který by si měl vážit toho, že mu škola dává práci, požaduje od ředitele poskytnutí školní třídy kvůli nějakému osobnímu koníčku?

Tak toto jsou ty katastrofické vize. Proto by měla zůstat aspoň morální podpora se strany školství. To, že MO vznikla počátkem padesátých let a byla patrně převzata ze Sovětského svazu (těžko mohla být tehdy převzata odjinud), není samo o sobě důvodem k tomu, aby byla zatracována jako "stará struktura". Vždyť později vznikla mezinárodní MO a té se účastní soutěžící z mnoha zemí ve všech světadílech. Setkávají se na ní Američané s Kubánci, Izraelci s Araby a mnoho dalších.

Před nedávnou dobou byly snahy o masovost (1). Učitelé byli hodnoceni podle počtu účastníků MO, a tak bylo mnoho žáků, kteří své řešení plodili za vydatné pomoci příbuzenstva a třeba i učitele. Neměl by se dopustit druhý extrém. Ředitelům škol by měly nadále docházet fermány o MO. Nenařizovaly by jim, aby MO organizovali, ale aby nepřekáželi učitelům, kteří ji - v rámci JČMF - chtějí organizovat, a aby chápali, že jde o věc, která souvisí se školou. U těch učitelů by se to pak mělo hodnotit přinejmenším stejně jako vedení zájmového kroužku šití. Vždyť MO vyhledává matematické talenty ne proto, aby JČMF získala nové členy, ale aby celá společnost získala schopné matematiky.

Co jsem psal o MO, platí ovšem i o Fyzikální olympiádě, a to ještě ve větší míře. Tam se totiž od soutěžících požadují i laboratorní práce. A aby JČMF vydržovala nějaké své "olympijské" laboratoře, to už by bylo přece jen příliš. Nejde o mnoho. Máme zde určitou práci. Nikdo ji za nás neudělá, ale ať nám v ní alespoň nikdo nebrání. Nikdo nám za ni nezaplatí, ale ať aspoň nikdo nežádá, abychom za ni platili my jemu.

Literatura:

(1) Zelinka, B.: Malé zamyšlení nad masovostí v Matematické olympiádě. In: Sborník "Matematická olympiáda 1951-81", JČMF - ÚV MO Praha 1981.